

De Vriendenkring

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)
www.Quakers.nu

87e jaargang nr. 9

oktober 2016

Walk of Peace, enkele Quakers krijgen een Jacobsschelp bij de uitgang van de Sint Jacobuskerk, en leggen deze schelpen bij het oorlogsmonument neer.

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Abonnementsprijs:

Nederland	€25,00 per jaar
Europa	€35,00 per jaar (per 1 januari 2016 is dit verhoogd!)
Wereldwijd	€35,00 per jaar
Email abonnement (PDF)	€5,00 per jaar

Bankrek. **NL31 TRIO 0390 3895 60** t.n.v. Maandblad De Vriendenkring te Assen.

De verzendkosten voor Europa en de rest van de wereld zijn gelijk getrokken vandaar dat we ook de abonnementskosten gelijk moeten berekenen.

Voor buitenlandse abonnees geldt IBAN: **NL31 TRIO 0390 3895 60**; BIC:TRIONL2U.

Nieuwe abonnees en adreswijzigingen: dickkamminga@ziggo.nl

Redactieleden:

Eindredactie: Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016LM, Zwolle, tel.038-4608461/06-40030923, email: vriendenkringredactie@gmail.com,

Administratie, Abonnementen, Verzending en Financiën:

Dick Kamminga dickkamminga@ziggo.nl

Schrijver: Hylkia Nieuwerth

Correctie: Corien van Garderen, Hylkia en Frieda Oudakker

Redactieleden: Wils't Hart en Marianne van der Zee

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15e van iedere maand! (tenzij anders afgesproken).

Zie ook de tips en aanwijzingen voor auteurs op:

<http://Quakers.nu/nl/Vriendenkring/Tips%20%20voor%20Auteurs>

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt.

Bezoek daarom geregeld de Quaker website:

www.Quakers.nu

In dit nummer:

Van de redactie	4
Een beter land	5
William Caton (1636 - 1665).....	6
De Walk of Peace	7
Zendbrief uit Iowa (U.S.A.).....	9
Streekdag van de MiZuNe.....	12
Adopteer Am'ary Kleuterschool	15
QCEA Alert: Ontwikkelingshulp gebruiken voor wapens?.....	16
Quaker Grensbijeenkomst 2016 in Straatsburg.	18
In het gezicht van de ander	22
Zendbrief van de All Age Gathering 2016	24
'De Jungle' Calais, , belevenissen van een vrijwilliger	26
Militaire industrie profiteert van vluchtelingentragedie	28
Grootouders voor het Klimaat.	30
De zachte krachten	31
De zilveren kroes	32
Windmolens.....	36
EcoQuaker: De Zaadbollen van de AV	37
Handen en Voeten en Breipennen	38
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?.....	39
Vrienden in het hele land.....	40

Op de vlucht moeder met kind. Oorlogsmonument in het Volkspark in Enschede, waar we langs liepen tijdens de Walk of Peace

Van de redactie

Als we deze Vriendenkring lezen dringt het besef door dat deze kring van vrienden inderdaad zo groot is dat ze iedereen omvat. Vluchtelingen die op weg zijn naar een veilig thuis, op de vlucht voor de oorlog, maar ook de vele miljoenen die nog in of vlak bij de oorlogsgebieden verblijven. Wat voelen we voor al deze mensen in verdrukking en wat kunnen we voor hen doen?

Het is indrukwekkend hoe sterk de diepe religieuze beleving was van de eerste Quakers, zoals William Caton. Zij konden in de stilte die innerlijke kracht zo intens ervaren dat zij er al hun angsten mee overwonnen. Caton trotseerde gevangenis en martelingen en bleef er van getuigen hoe groot die liefde, genade en kracht van God was. Het nieuwe boek 'Quaker Geloven en Werken', (een werkdocument) is een rijke bron van wat Quakers in vroeger tijden heeft bewogen. Lezen over mensen als Caton laat ons voelen en inzien wat ons nu tot de huidige dag toe inspireert om voor vrede en rechtvaardigheid op te komen. Het was voor mij nieuw dat er ook in de begintijd van de Quakers, zo'n sterke band was met de Engelse Quakers en dat er verscheidene waren die vaker en soms langere tijd in Nederland verbleven.

Natuurlijk leven we nu in een andere tijd, maar ook nu kunnen we deze kracht ervaren en ons, ieder op zijn of haar eigen manier, inzetten voor de vrede. Laten we elkaar voeden in de hoop en het vertrouwen dat vredeswerk uiteindelijk tot een betere wereld zal leiden.

Lees de inzet en creativiteit van individuele Quakers zoals in het verslag over de 'Jungle' in Calais en over de fietstocht van grootouders voor het klimaat. In dit nummer ook aandacht voor wat groepen Quakers doen zoals bijv. voor de Am'ary kleuterschool in Palestina, de strijd van onze mensen in Brussel tegen de wapenlobby en de deelname van een groep Quakers aan de Walk of Peace in de Vredesweek.

Het samenzijn in stilte inspireert en motiveert ons om ons in te zetten voor de vrede, het milieu en het klimaat. We verenigen daarmee geloven en werken, verstillen en actie.

In deze Vriendenkring kun je weer veel voedende en activerende boodschappen lezen. Ga mee met deze stroom van warme liefde en vredeswensen en kijk hoe je op jouw plek de motivatie uit de diepe roerselen van je ziel naar boven kunt laten komen en hoe je bij kunt dragen aan een samenleving waarin de vrede kan wortelschieten!

Sytse Tjallingii (redacteur)

Een beter land

door Willem Wilmink, overgenomen uit het informatie magazine van 'Walk of Peace' 18 sept 2016

Ze trekken over bergen,
doorkruisen de woestijn
of zwerven over zeeën
om vrij te zijn.

Iedereen blijft hopen
dat hij nog een toekomst heeft.
Rust voor zijn vermoeide hoofd,
een plek waar hij in vrede leeft.

Waar de oorlog teistert,
waar de honger woedt,
moeten ze uit huis vandaan
en zwerven dan voorgoed.

Als je maar dichtbij blijft
gaan we hand in hand
en zullen we de grens passeren
van een nieuw en beter land.

De eeuwen door klinkt in de nacht
Steeds diezelfde bange klacht:
Waar is thuis?
Waar is thuis?

William Caton (1636 - 1665)

Fragmenten uit Quaker Geloven en werken 2016

William Caton (1636 - 1665) was waarschijnlijk een familielid van Margaret Fell.

Eind 1656 ging hij met William Ames weer naar Nederland, waar hij besloot zich te vestigen in Amsterdam, waar een kleine Quaker gemeenschap bloeide. Zij hielden samenkomsten in onder andere de Driehoeksstraat. Eind 1660 had hij een gesprek met Charles I Louis, keurvorst in Heidelberg, om te pleiten voor vrijheid van geweten. Ook schreef hij in dat jaar: *An Epistle to King Charles II, sent from Amsterdam in Holland*". Hierin verzocht hij de Britse Vrienden dezelfde privileges te verlenen als de Doopsgezinden in de Republiek bezaten, namelijk: het niet hoeven dragen van wapenen, en: mogen volstaan met ‚mannenwoord‘, waar de eed vereist werd. ...

In 1662 trouwde hij Annetje Dircks, een Nederlandse Quaker. Toen hij zestien jaar oud was beschreef William Caton als lid van de Swarthmore huishouding de liefde die iedereen omringde die deelgenoot werd van Margaret Fell's huishouding:

"We waren waarlijk bereid tot meevoelen en delen met elkaar, elkaar te helpen en in ware en tedere liefde over elkaar te waken. En, o, de liefde, genade en kracht van God, die ons overvloedig was, door ons en tussen ons, wie kan het verklaren? En dus werd deze waardige familie beroemd in heel het land en zeer bekend onder Vrienden.

En de kracht en aanwezigheid van de Heer, zo zeer met ons zijnde, was een middel om velen, zelfs van verre, tot ons te doen komen, zodat er soms Vrienden waren uit wel vijf of zes verschillende gewesten"

William Caton 1652
Schilderij van John Pettie (1839–1893): George Fox weigert de eed af te leggen in Houlker Hall, 1663. . George Fox (in het midden staand) en Margaret Fell (links van hem zittend).

De Walk of Peace

zondag 18 september in Enschede, door Marianne van der Zee

Dit gaat geen chronologisch verslag worden maar een verslag hoe ik het heb ervaren.

Het eerste wat in mij opkomt is dat ik niet zoveel gevoel van vrede heb gekregen tijdens de wandeling maar juist vaak een confrontatie met het tegenovergestelde en machteloosheid.

Een expositie in de St. Jacobuskerk waar op borden de geschiedenis stond van de verhouding tussen Europa en het Midden Oosten en de conflicten die daaruit zijn ontstaan en die dan weer als gevolg hebben dat er een grote vluchtelingenstroom is ontstaan.

Misschien naïef van me, maar ik ga er vanuit dat de heren machthebbers niet eens nagedacht hebben over de eventuele consequenties van hun ingrijpen, het laatste de actie in Irak waarbij het bewind van Saddam Hoessein verdreven werd en dat had uiteindelijk weer als gevolg het ontstaan van ISIS.

Op zich is dat al een reden om alle wapens overal te bannen, dan lopen we dat risico in ieder geval niet meer. Ja ik weet het, het is een utopie. Nou en?

Tijdens het lopen in die kerk ontdekte ik opeens wat mij een gevoel van vrede geeft. Dat is als ik bij Jungle Books, de school in de Jungle waar ik les geef, pakweg 30 blije gezichten van mijn leerlingen zie die blij zijn

omdat ze de dagen in het Frans kennen en goed kunnen uitspreken.

Bij de Hogeschool Saxion konden we ervaren hoe het is om in een klein bootje te staan met een hele groep waarbij verteld werd hoe het er in werkelijkheid aan toeging: zwemvesten die dat helemaal niet zijn (want ze zijn gemaakt van karton) maar die er wel zo uitzien en die ervoor zorgen dat je meteen zinkt. En niemand die echt een boot kan besturen, iemand wordt gewoon aangewezen.

Foto's op de ramen lieten de rauwe werkelijkheid zien. Op een van de foto's zie je onvoorstelbaar veel buitenboord motoren opgestapeld.....

Marianne in gesprek met twee docenten van Hogeschool saxion die met enkele studenten naar Lesbos zijn geweest om te helpen bij het opvangen van vluchtelingen.

overgebleven nadat de bootjes aan flarden waren. Met of zonder mensen erin.

In de Jacobuskerk kregen we een schelp om die we neer te leggen in het Volkspark bij het oorlogsmonument. Toen ik hem neerlegde heb ik gedacht aan alle kinderen die zijn verdronken op weg hierheen.

Een gevoel van vrede kreeg ik ook in de Syrisch Orthodoxe Kerk omdat hij me erg deed denken aan de Koptische kerk in de Jungle waar ik iedere dag heen ga om even een kaarsje te branden voor de mensen waar ik van houd en om even stil te zijn. Op mijn vraag of er veel verschil was kreeg ik het antwoord dat er tegenwoordig ook veel mensen uit Ethiopië naar de Syrisch Orthodoxe kerk komen omdat het zoveel op elkaar lijkt en ze zich daar thuis voelen. Dat is voor mij Vrede: een vluchteling uit Eritrea die mij welkom heet in zijn kerk en dat ik daar mag zijn en dat een vluchteling uit Syrië een vluchteling uit Eritrea weer welkom heet in zijn kerk. Vrede zal vanaf de basis moeten ontstaan, uit heel simpele dingen waardoor we weer een gevoel krijgen dat we allemaal bij elkaar horen en gelijkwaardig zijn. Ja, ook de mensen die momenteel op de PVV stemmen zullen we alleen op die manier kunnen beïnvloeden denk ik evenals alle rechts nationalistten in heel Europa.

Syrisch Orthodoxe kerk waar we welkom geheten werden en een rondleiding kregen

Zendbrief uit Iowa (U.S.A.)

van de Iowa Jaarvergadering (Conservatief)

De Zevende Maand 30, 2016

meer bijzonderheden over de Conservatieve Quakers in de USA: <http://iymc.org>
vertaling: Nel Bennema,.

“Be patterns, be examples in all countries, places, islands, nations wherever you come; that your carriage and life may preach among all sorts of people, and to them; then you will come to walk cheerfully over the World, answering that of God in everyone; whereby in them you may be a blessing and make the witness of God in them to bless you”. George Fox, 1656, Journal blz 263.

Wij zijn vol levenslust, kinderen van deze Jaarvergadering en we zijn thuis gekomen vanuit verre plaatsen, als Montana, Zuid Dakota, Missouri, Minnesota, Nebraska, Wisconsin, Indiana en Duitsland om samen te zijn gedurende deze gezegende bijeenkomst in Iowa. Het is treffend dat, hoewel wij geografisch een diffuse groep zijn geworden, de liefdesbanden tussen ons niet minder sterk zijn. Bezoekende Vrienden voegden zich bij ons uit Pennsylvanië, Washington D.C., Ohio, Indiana, Illinois, Kansas, North Carolina en Nieuw Zeeland. Het warme weer was in overeenstemming met de warmte in ons hart toen wij samenkwamen in de Scattergood School op de Zevende Maand 26-31, 2016 voor de 139^e jaarlijkse samenkomst van onze Jaarvergadering.

We zochten dit jaar naar de Waarheid met het thema: “Wees niet bevreesd, want Ik ben met je”. Op een avondbijeenkomst oefenden we in actief luisteren, in paren die werden gevormd in wisselende kringen van Vrienden. Stel je voor: “speed-dating” voor God.

De volgende avond beschreven Greg Elliot, medewerker bij American Friends Service Committee en Jeff Kisling uit Indianapolis, hoe de Quaker Ministry voor Sociale Verandering Vrienden helpt door verhalen te vertellen en spirituele oefeningen te doen, om daarna te werken met mensen die met problemen te maken hebben die wij hopen op te lossen. Greg wees ons erop: “Juist nu zijn er werkelijk eenvoudige dingen, die belangrijk zijn”. Hij moedigde ons aan om angst te overwinnen door aan Gods oproep gehoor te geven om gezamenlijk de Geliefde Gemeenschap te scheppen. Robin Mohr, uitvoerend secretaris van Friends World

Committee for Consultation, Sectie Amerika, hielp ons om in te zien dat wij niet gescheiden leven van ieder ander mens of probleem op aarde; wij delen één verhaal; en voor ieder van ons zijn er dingen te doen die goed en belangrijk zijn. “God vraagt van ons dat wij van veel zaken op de hoogte zijn, en aan enkele daarvan werken”. Maar hoe kunnen we ervan op aan dat we geen werk uit de weg gaan dat voor ons is bedoeld? Een Vriend vertelde ons:” Door mij steeds bewust te blijven van God in mijzelf, kan ik te weten komen dat ik niet wegloop”.

Het was prettig dat Stephen Donahoe, medewerker van Friends Committee voor Nationale Wetgeving (FCNL). Het was een verheugende aanwezigheid deze week; hij leverde een verslag over spannende veranderingen die bij FCNL mogelijk zijn gemaakt door financiële steun van Vrienden.

In onze laatste Groepsbijeenkomst begeleidden Aaron Fowler en Laura Dungan ons in een avond met vrolijke, ernstige en spirituele liederen. Wij kunnen de Geliefde Gemeenschap niet scheppen tenzij we elkaar kennen. Zijn we bereid met aandacht naar elkaar te luisteren en elkaar waarachtig te leren kennen? Kunnen we onszelf openstellen voor de transformatie die er voor ons is door kleine daden van verbondenheid? Zijn we bereid te veranderen? De Geest die in ons midden aanwezig is daagde ons uit door deze vragen en ons hart werd verzacht toen wij grotere risico's namen om ons met elkaar te verbinden. Vaak is het niet duidelijk in hoeverre we bereid zijn om naar buiten te treden, om blijmoedig te reageren bij het afleggen van onze maskers en het tonen van onze ware persoonlijkheid.

Wij ontdekten opnieuw dat bij het deelnemen aan de taken van onze geloofsgemeenschap onze verbindingen hernieuwd worden en wij voelen ons gezegd.

Wij gaan door met onze overgang van een voorlopige naar een vastere relatie met onze geliefde Scattergood School en boerderij. Iedere dag en ieder schooljaar gebeuren er wonderen op de school.

Wij zoeken naar wegen om jongeren van over de hele wereld en de VS naar de school te halen, die zoeken naar gedegen onderwijs in een emotioneel ondersteunende, ecologisch gerichte en spiritueel gegronde kostschool.

Tijdens onze State of the Meeting en Query verslagen zitten we samen te luisteren naar de stemmen van onze maandvergaderingen en leren wij onze gemeenschap als geheel beter kennen; deze kleine meetings zijn een expressie van ons zoeken naar de Waarheid. Onze

Bijbelstudiebijeenkomsten helpen ons te steunen op Gods liefde om in te kunnen zien, dat de dingen waar we bang voor zijn veel kleiner zijn dan

onze angst ervoor. Bij ons zoeken vergeten we soms dat God altijd met ons is, en alleen maar wacht tot we ons tot Hem keren en onze harten openen. Een ander inspirerend programma werd geleid door ons Ministry en Counsel Committee, dat ons informeerde over de zorg voor de fysieke en emotionele veiligheid van onze kinderen en jongeren.

Het is een heilige zaak om te worden gehoord.

Vrienden van onze Junior Jaarvergadering waren de hele week een grote vreugde voor ons. Ze lieten ons een prachtige vogelzaad mandala zien die ze hadden gemaakt en die ons inspireerde. Zij betrokken de volwassenen erbij in de ceremonie waarbij deze mandala werd afgebroken op de manier van Tibetaanse Boeddhisten. Door het vogelzaad te verstrooien ervaren we de pijn van verloren schoonheid en wij spraken een zegening uit over de hele schepping.

Moge onze zendbrief aan jullie, onze Vrienden, zo'n zegening zijn nu wij helaas onze jaarlijkse samenkomsten moeten beëindigen. Ervaar de vreugde die wij kennen: wij zijn niet gescheiden; er is geen afwezigheid. Wij blijven verder leven in elkaar.

In Liefde en Vriendschap,
Deborah Dakin, schrijver
Iowa Yearly Meeting (Conservative)

War is not the answer.
(Midyear Meeting group photo, April 2012. Bear Creek meetinghouse)

Streekdag van de MiZuNe

op zondag 28 augustus 2016, door Marlies Tjallingii

Het onderwerp van de Streekdag in Tiel van de Midden en Zuid Nederlandse Maandvergadering is duurzaamheid, als vervolg op onze Algemene Vergadering. We delen onze ervaringen over en met duurzaamheid. We starten met een “Quakerlichtje” op een zonnepaneeltje en als het niet werkt op licht is het een knijpkat! (*Te koop bij Beversport € 7,50*). Het geeft genoeg licht om in het donker even je pad te verlichten als je vanuit de tent naar een wc of struikje gaat!

Hoe duurzaam zijn we als we echt iets moeten inleveren? Laten we de vakantie achterwege omdat reizen toch niet het milieuvriendelijkst is of gaan we toch wel op vakantie, omdat het fijn is? Kopen we geen biologische spullen omdat we het geld er niet voor hebben? Als we geen geld hebben voor biologische groenten zijn er vast ergens nog brandnetels in de tuin en zijn deze vragen misschien niet aan de orde, omdat er geen geld voor is!

Als we kapotte spullen hebben, zouden we het achterwege kunnen laten om nieuwe aan te schaffen. Bijvoorbeeld: het niet vervangen van een oude auto. De productiekosten van milieuvriendelijke auto's worden vaak niet meegerekend bij het aangeven hoe schoon ze zijn.

Is duurzaamheid ook niet en kwestie van rijkdom: het kunnen kiezen voor een duurzaam alternatief is niet altijd goedkoper. Als je geen geld hebt, kun je niet kopen wat je wilt en ben je waarschijnlijk wel duurzamer bezig!

De uitdaging om vaker van je fiets te stappen om zwerfvuil op te rapen is er steeds weer opnieuw. Daarnaast is het een oefening in zonder oordeel vuil van een ander op rapen en de ander niet veroordelen. Zonder bijgedachten oprapen, het is opgeruimd: een dagelijkse oefening.

Misschien een stap verder is het om de persoon die het heeft laten vallen te zegenen in zijn of haar goede bedoelingen!

Het is mogelijk om via Green Choice aandelen in windmolens te kopen en daardoor bij te dragen aan het opwekken van schone energie. Green Choice geeft ook overzichten van de productie van de molens waar je dan een aandeel in hebt. Als je 7 aandelen hebt dan is het energie neutraal voor een gemiddeld gebruik van 3500 KWh. Kosten per windaandeel zijn € 300 tot € 500. Je kunt je opgeven voor een aandeel en dan kom je op een wachtlijst. Je mag 80% van je totale verbruik van elektriciteit in winddelen aanschaffen. <https://www.greenchoice.nl/zelf-opwekken/wind/> Inmiddels hebben wij als Quakers steeds meer Triodos bankrekening nummers, het hulpfonds is bezig om over te gaan evenals de VVQREA.

Dat vraagt even wat papier werk en dat is de moeite waard!

Gasten in huis stimuleren om uit te leggen in hoeveel delen het afval te verdelen is?

1. Restafval (verbranding)	1. Compost
2. Batterijen (chemisch afval)	2. Aluminium deksels (recycling)
3. Plastic, blik en sap/melk-pakken, nu in de grijze container (recycling)	3. Glas (recycling)
4. Doppen van plastic flessen voor blinde geleide honden*.	4. Kurk (recycling)
5. Papier (recycling)	5. Statiegeldflessen (hergebruik)
6. GFT (recycling)	6. Kleding (hergebruik)

* Voor info over doppen ga naar: <https://www.geleidehond.nl/steun-ons/acties/doppen-sparen>

Hoe voelen we ons als we niet helemaal duurzaam doen? Voelen we ons dan goed of krijgen we een schuld gevoel? Geef je iets op omdat je je schuldig voelt? Lig je er wakker van omdat je je schuldig voelt? Of: Doe je het uit liefde? Of willen we duurzaam leven uit zorg voor ons nageslacht: onze kinderen en kleinkinderen en hun kinderen?

Hebben Vrienden uit het protestantse midden van het land een ander gevoel over schuld dan Vrienden uit het Katholieke Zuiden of als Katholiek in het hoge meer protestantse Noorden? Dit zijn boeiende vragen, waar we niet zomaar een antwoord op weten. Kunnen we het schuld gevoel los laten en de zware verantwoordelijke iets lichter maken? Een heerlijk open gevoel van niet altijd zo verantwoordelijk te hoeven zijn. Het leven is ook bedoeld om te stromen met een onderstroom van verantwoordelijkheid voor het leven. Geniet NU van het leven.

Een van ons is niet op vakantie geweest in verband met een verhuizing. Verhuizen en kleiner wonen, veel weg doen, sorteren en loslaten. Op het balkon staat nu een bak met stokrozen en Oost-Indische kers van de AV en daarvan genieten geeft ook al een vakantiegevoel.

In Deventer is een bedrijf dat zonnepanelen en windmolens gaat zetten. Daar kun je ook aandelen in kopen. (als je daarvoor geld hebt tenminste!) Ook heb je in Deventer de 'Deventer Schoonfamilie', waar je lid van kunt worden en dan mee kunt doen met het schoonhouden van de stad.

Hoe zou het zijn als we hier net als in Duitsland, statiegeld op blikjes en plastic flessen zouden hebben? Dan zou er waarschijnlijk veel minder op straat liggen.

De kinderen van de Vrije School in Wageningen gingen na de vakantie het strand langs de Rijn schoon maken en hadden er plezier in! Ook op scholen zou afvalscheiding regel kunnen zijn, waar is dat al het geval? Misschien kennen we goede voorbeelden.

We voelen ons misschien schuldig als we het vliegtuig nemen omdat de reis dan wel sneller gaat dan met openbaar vervoer, maar zouden we ook anders kunnen denken: we doen een goede daad om naar de familie te gaan of vrienden op te bezoeken en dat kunnen we soms alleen maar als het niet een te lange reis is. Ons goed voelen als we iets goeds doen: lijkt dat op een 'heitje voor een karweitje'? Zo kunnen we een fles oprapen met boosheid in onze gedachten of met plezier: ik heb iets opgeruimd. Met ouder worden kunnen we steeds minder actief iets doen, maar we kunnen wel iets doen, bijvoorbeeld luisteren naar het verhaal van iemand die behoefte heeft aan een luisterend oor. Dat geeft ook een goed gevoel voor degene die luistert en voor degene die een luisterend oor vindt! In ons gesprek gaan we van concrete doe-dingen naar onze motieven om iets te doen. Wat zijn onze drijfveren voor een duurzaam leven? Dat heeft alles te maken met ons vredesgetuigenis.

Wat we in het klein doen, heeft effect op wereldschaal. Een aantal van ons kijken naar het programma van Andries Knevel: "In de ban van de paus". Paus Franciscus heeft zijn woede geuit op de maffia, maar hij wast hen de voeten in de gevangenis en hij brengt hen eten. De boosheid die hij uit, is het aangeven van een heldere grens, uit liefde.

De uitdaging is om de Christus te zien in de mens die helemaal anders denkt en doet dan ik, daarnaast ook de Christus in mezelf zien.

We sluiten het gesprek af met een citaat uit "Het boek van Mirdad" van Mikha'il Na'ima:

Een troebele beek kan licht een andere beek vertroebelen

Maar kan een troebele beek de zee vertroebelen?

De zee zal vreugdevol het slijk tot zich nemen en het in haar diepte spreiden, en aan de beek in ruil helder water schenken.

Adopteer Am'ary Kleuterschool

door Sytse Tjallingii, namens het Quakerhulpfonds

Na de oproep vanuit Peru om de kleuterschool bij het Am'ary vluchtelingenkamp bij Ramallah te redden, is er veel op gang gekomen! Het is mooi dat de taak nu wordt opgepakt door de lokale Quakergroepen. De Deventergroep heeft per maand een maal een stille samenkomst in het Geertshuis en één maal per maand een gespreksgroep bij een van de leden thuis. Van deze groep hebben nu acht leden op zich genomen om per maand in totaal €150,- over te maken naar het Quakerkerhulpfonds! Eén kind kost ongeveer €60,- per maand. Dat is genoeg voor twee en een half kind. De kinderen van het Am'ary playcenter gaan naar de UNWRA school. Zij hebben een veel grotere kans om deze school af te maken. De naam Am'ary Playcenter zou dan ook beter Am'ary Kleuterschool kunnen zijn, omdat er naast het spelen ook heel serieus aan lezen en rekenen aandacht wordt besteed. Wat een betrokkenheid en wat een mooi vooruitzicht in een plaats met zo veel werkeloosheid, waar een goede opleiding zo belangrijk is.

De tweede groep Quakers, die dit heeft opgenomen is de Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering, die nu wekelijks in Bennekom een stille samenkomst heeft. Ze hebben de volgende minuut aangenomen:

MiZuNe Minuut 2016/38

Wij besluiten om 1 of meerdere kinderen van de Am'ary kleuterschool in Ramallah financieel te adopteren. Afgesproken is de hoogte van onze individuele bijdrage te mailen naar Joke Hofman: harmjoke@gmail.com. Zo weten we hoeveel kinderen we financieel kunnen adopteren. Individueel maken we onze bijdragen over naar het hulpfonds o.v.v. Am'ary,

Ik verwacht dat de andere maandvergaderingen, gezien de grote betrokkenheid in het verleden ook hun verantwoordelijkheid gaan nemen en we dat het op die manier (en met steun van Quakers uit andere landen), zal lukken om Am'ary kleuterschool te laten voort bestaan in tijden dat de onderdrukking van Palestijnen stapje voor stapje erger wordt.

Kinderen in het Am'ary playcentre krijgen ook een goede maaltijd, naast taal en rekenen en spelen

QCEA Alert: Ontwikkelingshulp gebruiken voor wapens?

door Andrew Lane en Peter van Leeuwen

QCEA = Quaker Centrum
for European Affairs

Bedankt!

Hartelijk dank aan iedereen die deelnam aan onze QCEA Action Alert in juli tegen het nieuwe plan van de Europese Commissie om de ontwikkelingshulp te gebruiken voor militaire uitgaven. De Europese Commissie lanceerde een openbare consultatie om leden van het Europese Parlement te tonen dat de plannen populair waren. Echter . . . 80% van alle reacties op deze openbare consultatie kwamen van QCEA supporters! Samen hebben we onze bezorgdheid geuit over ideeën om problemen met de militaire macht op te lossen en we gaven praktische voorbeelden van niet-gewelddadig beleid dat vrede bewerkstelligt. De Europese Commissie vertelt Euro-parlementsleden nu niet meer dat de overdracht van ontwikkelingshulp naar militaire uitgaven populair is. QCEA is nu van plan meer actie te voeren om het hele plan te stoppen.

Zal er Europees publiek geld naar de wapenhandel gaan?

In december 2013 vonden de regeringen van de 28 EU-lidstaten unaniem dat ondersteuning van de nationale wapenfabrikanten een prioriteit was. Aanvankelijk voorgesteld als reactie op de economische crisis, maar dit al snel bepleit door voorstanders van een agressievere buitenlandse politiek. De 28 EU-regeringsleiders vroegen de Europese Commissie om concrete voorstellen. Met hulp van de wapenhandel lobby werden toen Commissie voorstellen ontwikkeld om de wapenindustrie te subsidiëren door met publiek geld voor hun research te betalen. De Europese Commissie is nog maar het ambtenarenapparaat en de politieke bazen moeten akkoord gaan met dit beleid. Dit vergt goedkeuring van de democratisch gekozen regeringen van 28 landen en van de 751 leden van het Europese Parlement, die zijn gekozen door de burgers van EU-landen. Toestemming krijgen van de nationale regeringen zal wel meevallen, gezien het besluit uit 2013. En zoals gewoonlijk, kunnen overheden, als ze thuis kritiek krijgen, gewoon de schuld op 'Brussel' schuiven.

Maar, zullen onze Europarlementariërs zorgvuldiger kiezen?

Financiering voor wapenindustrie-onderzoek is nu onderdeel van de ontwerp-begroting voor 2017, aangeduid als de "voorbereidende actie voor defensieonderzoek". Het is geschreven door een raadgevende 'Groep vooraanstaanden', van wie meer dan de helft de wapenhandel vertegenwoordigden. Het is dan ook geen verrassing dat de groep adviseerde om de eigen industrie door de belastingbetaler te laten subsidiëren.

Tot nu toe kwamen alleen civiele projecten in aanmerking voor financiering uit de enorme EU-onderzoekbudgetten. Dat zal veranderen als de begroting op 28-29 september door de begrotingscommissie komt en vervolgens op 26 oktober wordt goedgekeurd door het hele Europese Parlement. Paul Tang is de Nederlandse afgevaardigde in de begrotingscommissie, maar elk lid van het Europese Parlement (MEP) krijgt een kans om op 26 oktober te stemmen.

En dit is nog niet alles. Voorstellen worden ontwikkeld om in 2021 een volledig militair Europees Defensie onderzoeksprogramma op te zetten ter waarde van 3,5 miljard euro. Waar zal dit geld vandaan komen? Vredesopbouw-budgetten zijn nu al in gevaar als gevolg van het geld dat nodig is voor de EU - Turkije deal. Budgetten voor internationale ontwikkeling lopen ook gevaar als Europarlementsleden afzonderlijke voorstellen goedkeuren om ontwikkelingshulp te besteden aan militair materieel.

Maar we leven in een democratie, dus kan ik dit beïnvloeden?

Als er één EU-regering zich verzet tegen de 'Preparatory Action on Defence research', dan zal het niet gebeuren. Als meer dan de helft van de leden van het EP tegen stemmen, dan zal het ook niet gebeuren. Europa is een continent in vrede,

maar we exporteren oorlog en lijden door onze wapenhandel. En in een democratie, is het **onze** wapenhandel. Overweeg contact opnemen met uw MEP om tegen deze 'voorbereidende actie voor defensieonderzoek' te stemmen. Voor meer informatie: Andrew.Lane@qcea.org of met onze Nederlandse partner www.stopwapenhandel.org

Quaker Grensbijeenkomst 2016 in Straatsburg.

door Kees Nieuwerth en Susanne Odeh

Op vrijdag 9 september staken meer dan dertig Vrienden allerlei grenzen over om zich naar het Cultureel Centrum St. Thomas in Straatsburg te begeven waar de grensbijeenkomst dit jaar werd gehouden.

Dit soort grensbijeenkomsten langs de Rijn worden al jaren gehouden, zeker al sinds 1960! Het idee erachter is de ontmoeting tussen Vrienden van verschillende nationaliteiten, hetgeen kan bijdragen tot verzoening tussen Duitsers, Fransen, Britten, Belgen en Nederlanders na de verwoestende twee wereldoorlogen...

Dit jaar was het thema 'At the borderline' (op de grenslijn). We werden welkom geheten door het 'Franse team' Mike Zipser (wonend in de Duitse buurstad van het Franse Straatsburg, Kehl) en Susanne Odeh (wonend in het Duitse Geraldstetten) en kregen groeten van Vrienden die dit keer verhinderd waren.

Vervolgens kregen we oude kranten die we moesten gebruiken om de contouren/grenzen van ons land ten opzichte van buurlanden in Europa uit te knippen en op de vloer te leggen. Toen moesten we gaan staan waar onze woonplaatsen in deze kaart liggen... Eén van de deelnemers, komend uit de Verenigde Staten - New Mexico - stond dus wel heel erg ver buiten de kring... maar dit leverde duidelijk een verrijking van de rond het thema uitgewisselde perspectieven. Er waren Vrienden uit België, de Canarische eilanden, Duitsland, Engeland, Frankrijk, Nederland en Noord-Ierland. Nadat ons daarna gevraagd werd om te gaan staan waar we waren geboren kwam daar zelfs Zuid Afrika bij!

Zaterdag na de wijdingssamenkomst hield 'onze' Vriend Renke Meuwese een bevlogen inleiding. Renke spreekt als Nederlandse Vriend vloeiend de vier talen van de grensbijeenkomst... Toen iemand eens gezegd had dat 'iedereen een eigen roeping heeft' ging Renke naar de zogeheten 'Jungle' in Calais om de vluchtelingen daar te steunen. Hij vertelde over de geschiedenis en de ontwikkeling van dit vluchtelingenkamp. Vrijwilligers werken hier bij twee hulporganisaties – Help Refugees en Auberge des Migrants.

Hij gaf voorbeelden van hun werk. Zo werden alle tenten van de vluchtelingen genummerd mede met het oog op een rechtvaardige verdeling van hulpgoederen. Mensen van goede wil brachten bestelbusjes vol hulpgoederen zoals houdbare levensmiddelen, tweede-hands kleding en schoenen, slaapzakken en tenten. Maar er was geen ruimte om die te

sorteren, op te slaan en te distribueren. Dus bouwden de vrijwilligers een grote loods voor dat doel. Van daar uit werden hulpgoederen verdeeld in het kamp. Dat was een grote logistieke verbetering.

Van pallets wordt brandhout gemaakt voor vuurtjes om op te koken. Er wordt instructie gegeven hoe de tenten die geschonken waren opgezet moesten worden. Er wordt basis-gezondheidszorg en hygiëne training georganiseerd door vrijwilligers-artsen en verpleegkundigen. Er wordt (taal)onderwijs gegeven, vooral aan kinderen. Er wordt voorlichting gegeven over de regels van het asielbeleid in Frankrijk en een aantal andere landen aangezien aan vele asielzoekers 'verhaaltjes' verteld werden door mensensmokkelaars... Iedere maand organiseren de vrijwilligers een volkstelling, zodat bekend is hoeveel mannen, vrouwen en (onbegeleide) kinderen er in welke tent verblijven. Ook de locatie van deze tenten wordt met GPS vastgelegd. Dit alles met het oog op een goede hulpverlening. In juli waren er 9016 vluchtelingen, waaronder 600 onbegeleide minderjarigen.

De vrijwilligers kopen voedsel in en koken elke dag en verdelen tenminste 2000 maaltijden. Daarvoor staan de vluchtelingen dus in de rij en meestal geeft dat geen conflicten!

De Franse overheid verzorgt echter slechts 1500 maaltijden per dag, oplaadpunten voor mobiele telefoons en verplaatsbare toiletten.

Renke meuwesen houdt zijn verhaal over zijn werk in de 'Jungle' bij Calais

Het aantal vluchtelingen in het kamp groeit nog steeds omdat soortgelijke ‘illegale’ kampen in Frankrijk werden gesloten, maar ook dit kamp wordt voortdurend bedreigt met sluiting.

Veel asielzoekers hopen snel uitsluitel te krijgen of ze in Frankrijk mogen blijven. Interessant genoeg is er eigenlijk –anders dan de media ons doen geloven- maar een klein percentage dat naar Groot Brittannië wil!

Toch betaalt het Verenigd Koninkrijk de Fransen voor de politiebewaking in en rond het kamp, net als voor de hekwerken rond de wegen naar de tunnel tussen Frankrijk en Engeland!

De vluchtelingen wonen meestal in groepen op etnische en religieuze grondslag: het is immers belangrijk over je belevenissen en trauma’s te kunnen communiceren in je eigen taal, om eenzaamheid en depressie te voorkomen....

De vluchtelingen zelf startten gemeenschappelijke keukens, winkeltjes, een kerk en een moskee en zorgden ook zelf voor conflictbemiddeling in eigen kring, wat erg belangrijk is!

Zo blijft dus het aantal misdaden en gewelddaden- gelet op het grote aantal mensen dat dicht op elkaar woont op een vierde van een vierkante kilometer- naar verhouding klein.

Toen er vragen mochten worden gesteld kwam de vraag op of het kamp niet –mede door de inzet van de vrijwilligers- zo aantrekkelijk wordt dat het de (beruchte) ‘aanzuigende werking’ heeft. Renke’s antwoord was heel eenvoudig: de mensen zijn hier nu eenmaal en we moeten ze hulp en zorg bieden als beschaafde samenleving! De wortels van de problematiek moeten aangepakt worden: het beëindigen van oorlogen, het bestrijden van armoede in onze wereld, dat is de enige weg om ervoor te zorgen dat mensen niet hoeven te vluchten....

Het was een bewogen inleiding, goed voorbereid en gepresenteerd, met inbegrip van twee korte, levendige videofilms. Wij dankten Renke voor zijn inbreng en sloten dit deel af met een korte stilte.

Na de lunch waren er drie keuzemogelijkheden. Allereerst een excursie in de stad Straatsburg, een stad die in de loop der geschiedenis telkens weer andere grenzen kreeg: een Duitse, dan weer een Franse, dan weer een Duitse en tenslotte weer een Franse stad. Ten tweede een excursie naar de ‘tuin van de twee oevers’ van de Rijn. Een aantal jaren geleden werd er in de Duitse buurstad Kehl een grote tuinexpositie gehouden. Besloten werd om die Duitse gewoonte dit keer internationaal te maken en een nieuw park aan te leggen op de oevers van de grensrivier in Kehl en in Straatsburg. Zo werd de grens dit keer het centrum waar men elkaar kan ontmoeten. Dit werd onderstreept door een vredebrug over de rivier voor

voetgangers en fietsers... Ten derde konden de Vrienden Doopsgezinden uit Straatsburg ontmoeten en ervaringen uitwisselen over de demonstratie tegen de wapenbeurs in Parijs (zie vorige Vriendenkring). Eind zaterdagmiddag en begin van de avond waren er groeps gesprekken over onze eigen ervaringen met grenzen en met vluchtelingenwerk. Omdat het zulk mooi weer was konden deze

groeps gesprekken in de tuin van het voormalige klooster plaats vinden. Omdat we het begrip ‘grens’ van zijn geografische betekenis verbreed hadden naar een emotionele, spirituele, persoonlijke en gender betekenis ontstonden er diepe gesprekken tussen de Vrienden.

Gewoontegetrouw was er daarna een zogeheten ‘culturele/sociale’ avond gevuld met gedichten, liederen en de ‘polder-performance’ van Martine. De avond werd afgesloten met een mooie epiloog.

Vroeg op de zondagmorgen deden enkele geharde deelnemers mee aan de gymnastiekoefeningen voor het ontbijt. Daarna vond het afsluitende plenaire gesprek plaats. We deelden dierbare herinneringen aan onze overleden Belgische Vriend Edward Haasl, een wijze, humorvolle man die vele talen machtig was, een diepe warme stem en een dito lach had. We misten deze trouwe bezoeker van de grensbijeenkomsten in ons midden.

Enkele lokale Vrienden voegden zich bij ons voor een stille samenkomst en na de lunch zeiden we ‘goodbye’, ‘tot ziens’. ‘au revoir’, ‘auf wiedersehen’ op de volgende grensbijeenkomst in België.

In het gezicht van de ander

door Harvey Gilman, Uit: the Friend, 5 aug. 2016, Vert. Nel Bennema

Een paar jaar geleden las ik een artikel over de groei van extreem nationalisme in het Zuidwesten van Engeland. Dit was gebleken in antisemitisch gedrag en -activiteiten. Toch is het Zuidwesten van Engeland een gebied met weinig Joodse inwoners. In een analyse van de verkiezingen over het al of niet in de EU blijven bleek echter dat de meeste stemmen voor het vertrek uit de EU, met een of twee uitzonderingen, werden uitgebracht in gebieden met het laagste aantal immigranten. Er waren verschillende redenen waarom mensen zo stemden, en ik wil dus niet simplistisch zijn door “vertrekken” gelijk te stellen aan xenofobie, maar deze verschijnselen geven mij stof tot nadenken.

Als gevolg van mijn eigen ervaring, heb ik lange tijd geloofd dat verandering ontstaat als mensen elkaar als mensen ontmoeten en niet als categorieën. Ik vraag me af of de wens om andere mensen te categoriseren, - dat wil zeggen, om hen niet als individuen te zien maar als leden van een groep-, een manier is om de complexiteit te reduceren in een ingewikkelde, snel veranderende wereld, een wereld die ons steeds meer in de war brengt, en daarom bedreigend is voor ieder gevoel van stabiliteit.

Categoriseren van de “ander” leidt tot stereotypering. Stereotypering leidt tot verwerping, tot een kleinering van de menselijkheid van de ander. Het is gemakkelijk voor mensen die macht zoeken om deze angsten te bespelen en het probleem van de onbekende te zien als een gelegenheid om eenvoudige oplossingen te bieden, die in het geheel geen oplossing zijn.

Gesloten gemeenschappen neigen ertoe om zichzelf te definiëren met wat ze niet zijn en door een beeld te scheppen van een nieuw uitgevonden gemeenschappelijke geschiedenis. En toch is het idee van een gesloten gemeenschap op zichzelf een mythe. De flora, de fauna en de bevolking van de Britse eilanden is voor een groot deel het gevolg van immigratie. Het christendom zelf is een immigratie-religie. We zijn allemaal in beweging, of we willen of niet.

Mijn hele leven is een verwerping van het stereotype geweest. Toen ik bezocht werd in verband met mijn lidmaatschapsaanvraag in het midden van de jaren zeventig, vertelde ik dat ik samenleefde met een andere man, en ik hoorde vele jaren later dat bij dit feit in de geest van een van mijn bezoekers een stop doorsloeg. Toen ik in

1988 “uit de kast kwam” in mijn Swarthmoor Lezing werd ik door een eminente Vriend ervan beschuldigd dat ik mijn vuile was

buiten had gehangen. Maar Vrienden zijn veranderd omdat menselijke wezens blijk hebben gegeven van hun eigen authenticiteit en elkaar zijn gaan zien als individuen. Ik ben niet alle Joden. Ik ben niet alle homo's. En, zoals Vrienden wel weten, ik ben niet alle Quakers. Ik weiger alle categoriseren. Zelfs als een extravert heb ik mijn introverte momenten! De individuele mens daagt de individuele mens uit. Er zijn vele manieren om mens te zijn en die diversiteit is wat we allemaal gemeenschappelijk hebben.

Ik heb vaak Emmanuel Levinas geciteerd, de Joodse filosoof uit de 20^e eeuw. Een van zijn diepste inzichten is dat we God vinden in het “gezicht van de ander”, juist omdat ieder gezicht anders is. Ik zou eraan willen toevoegen dat we verschillen kunnen overstijgen om eenheid te vinden, maar het individu wordt zichtbaar in zijn anders zijn. Als we dit niet willen zien ontoren we het unieke van het goddelijke in ieder mens.

ELK VOORORDEEL HEEFT Z'N NADEEL

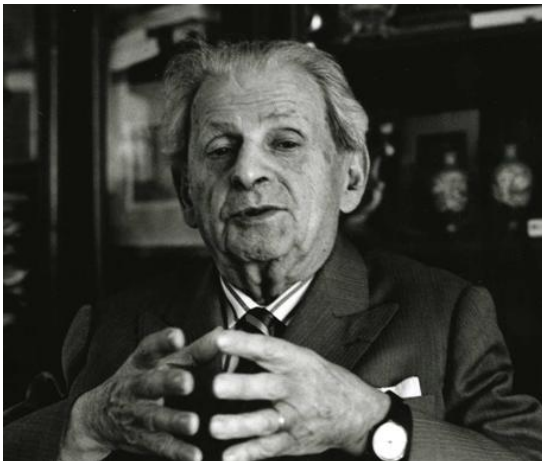
Loesje

POSTBUS 1045

6801 BA ARNHEM

GIRO 3254768

Hoe groot zijn de stappen van categorisering naar stereotypering naar vooroordelen naar discriminatie en naar

Emanuel Levinas (1906 - 1995)

'In het gelaat van de ander ontdek ik de eeuwigheid'

'In het gelaat van de ander wordt een appèl op verbinding met mij gedaan'

Zendbrief van de All Age Gathering 2016

We hebben gedurende een hele week de 30e verjaardag van EMEYF gevierd met meerdere generaties: degenen die voor het eerst iets van EMEYF meemaken en 6 maanden oud zijn en degenen die 30 jaar geleden bij de eerste bijeenkomst waren. We keken terug op het verleden, waren samen in het heden en we hebben onze gezichten naar de toekomst gedraaid met de hoop en de vastberadenheid om de uitdagingen van de hedendaagse wereld en van onze eigen levens onder ogen te zien. We hopen dat we met andere Vrienden een paar ervaringen kunnen delen van onze reizen in de tijd. Wat is communicatie? Sinds het begin van EMEYF hebben we ons afgevraagd hoe we de scheiding door de talen kunnen overbruggen. Deze week heeft ons eraan herinnerd dat we allemaal de taal van de stilte spreken en gezamenlijke ervaringen hebben.

"1994: Voorjaarsbijeenkomst (uit de EMEYF archieven)

We hebben deelgenomen aan een ceremonie die ons stimuleerde om ons meer betrokken te voelen bij onze levenscyclus.

We hebben onze gezichten bedekt met maskers en gezichtsverf, hebben nieuwe namen voor onszelf verzonnen, schreven onze persoonlijke zwakheden en oude levensgewoonten op een stukje papier en verbrandden het in het kampvuur."

"1995: Jaarverslag (uit de EMEYF archieven) EMEYF blijft een inspirerende en belangrijke organisatie voor jonge Vrienden in Europa. In 1995 is de structuur een beetje veranderd. De jaarlijkse bijeenkomst, die een van de belangrijkste gebeurtenissen van het jaar is, is verschoven van het voorjaar naar het najaar zodat de activiteiten meer verspreid over het jaar plaatsvinden, een maatregel die blijkbaar heel goed heeft gewerkt.(....). Er is veel energie en enthousiasme voor nieuwe ideeën in EMEYF."

"AAG 2016 Klaarblijkelijk is er 30 jaar geleden een goede basis gelegd, maar wat zorgt ervoor dat EMEYF zo levend blijft, dat jonge Vrienden zichzelf telkens weer ontdekken in een voortdurend proces geleid door de Geest."(overgenomen van het bord met aantekeningen voor de zendbrief)

"2016 AAG in Bonn- Word wakker, kom en kies voor het licht.

Het samenkomen van zoveel generaties van EMEYF'ers creëerde een gemeenschap die moeilijk in woorden is te omschrijven. Het gevoel om bij een EMEYF bijeenkomst thuis te komen, het gevoel te hebben dat je door een net gedragen wordt, of je geworteld voelen in een gemeenschap

hebben velen met mij zo ervaren. Ook als ik na een bijeenkomst volkomen psychisch uitgeput naar huis kom, voel ik dat er nieuwe ideeën, visioenen en kracht in me groeien."(Wanda, huidig lid van EMEYF)

"Ik werd ontvangen door vriendelijke, warme en lachende stemmen bij de EMEYF All Age Gathering, mijn eerste contact met EMEYF en met de Quakers. Het zijn echter niet de stemmen en niet het lachen dat ik me zal herinneren van deze week. Want het is in stilte, zittend in een cirkel onder hetzelfde dak dat we heel dichtbij elkaar zijn gekomen.

Het is in de stilte dat de verbinding tussen oude en nieuwe Vrienden is ontstaan zoals bij een plant eerst een knop groeit die vervolgens gaat bloeien. Het is uiteindelijk in de stilte dat de zoete vruchten van deze bijeenkomst zijn gerijpt, beloningen van onze reis naar binnen. Het is dus met Vrienden, een glimlach en met kringen onder de ogen dat ik Bonn ga verlaten."(Iona, eerste contact met de Quakers)

"Dit jaar komt EMEYF niet bijeen in een hutje op het platteland van Noord-Engeland of Macedonië, maar in een conferentie-oord in de buurt van het centrum van Bonn. En we zijn niet met alleen 25 jongeren, maar met meer dan 100 deelnemers van alle leeftijden. Toch voel ik me bij aankomst onmiddellijk thuis, ik heb meteen weer het "EMEYF-gevoel". Het is heerlijk om dat gevoel met zoveel mensen te kunnen delen en vieren. Voor alle mensen die al een tijdje niet bij een EMEYF evenement zijn geweest of die nog nooit zijn geweest, dank je wel dat je er was."(Mieke, huidig lid EMEYF).

"We discussieerden over ouder worden, het verleden en de huidige veranderingen in de levens van mensen en voelden de aanwezigheid van de EMEYF-ers uit het verleden onder ons, diegenen die nog onder ons zijn en zij die er niet meer zijn. Zij zullen niet oud worden zoals wij die zijn overgebleven oud zullen worden. Zij zullen niet moe worden door het ouder worden noch zullen ze door de jaren verslagen worden. Als de zon ondergaat en in de morgen, zullen we hen herinneren."(Laurence Binyon, een uitspraak die op het bord voor de zendbrief stond).

Gedurende de hele week hadden we de mogelijkheid om onze waarden en ons geloof te delen met zoveel spannende mensen, jonge Vrienden en oudere Vrienden die hopen Jonge Vrienden te worden als ze volwassen worden.

We zijn we verdrietig dat de week afgelopen is en we verheugen ons nu al op dat de EMEYF gemeenschap door zal leven en zichzelf telkens weer zal heruitvinden. Dank jullie wel Vrienden.

'De Jungle' Calais, , belevenissen van een vrijwilliger

door Marianne van der Zee

Zaterdag 10 September met een afgeladen volle auto vertrokken naar Noord Frankrijk. Gelukkig had niemand gereageerd op mijn oproep om mee te rijden want dat had zeker niet gekund. Mijn bagage en ikzelf konden er nog net in en het werd een rit op de buitenspiegels omdat de auto tot het dak volgestapeld was.

Maandag naar het 'warehouse' waar alle goederen verzameld en uitgedeeld worden, waar een grote centrale keuken is waar het eten wordt gekookt voor momenteel 2600 mensen.

Daarna een formulier invullen bij een mini kantoortje bij de ingang voor de verzekering. Daar heb ik ook aangegeven dat ik wel als docent wilde werken gezien mijn vorige baan. De vrijwilligster die de formulieren afhandelde zei me 'even' te wachten zodat ze met me kon overleggen. Wel kon ik vast naar de briefing gaan, waar verteld werd dat we geen vragen mogen stellen aan de bewoners van de Jungle over hun achtergrond, geen foto's mochten nemen en er rekening mee houden dat zij daar wonen en gerespecteerd moeten worden. Dat 'even' werd een Zuid Amerikaans 'even', ruim een uur later had ze tijd. Tot die tijd heb ik op een stoel lekker in de zon mensen zitten kijken. In tussentijd was er iemand langs gelopen die riep dat ze leraren Frans zocht voor de school in het vluchtelingenkamp 'Jungle Books'. Ik heb haar verteld dat ik beschikbaar was. Ze zou's middags terugkomen. De vrijwilligster in het kantoortje had daarna tijd, die stelde me een paar vragen en stuurde meteen een berichtje naar iemand van Jungle Books dat ik beschikbaar was. Nieuwe docenten krijgen normaal gesproken een training van 2 dagen maar daar had ze het niet over.

Totdat ze antwoord kreeg ben ik groenten gaan snijden in de keuken, kisten vol aubergines, uien, knoflook. Op zich geen verkeerd werk, het is gezellig omdat je met mensen uit de hele wereld samen aan het werk bent en gezellig kletst.

Toen kregen we warm eten en tegelijkertijd kreeg ik het bericht dat ik die middag meteen naar de Jungle kon gaan om les te geven. Eerst een papier gehaald zodat we door de politiecontrole zouden komen en toen naar de Jungle gereden, die ligt ongeveer 10 minuten rijden van het warehouse. Over 2 dagen training werd nooit meer gepraat.

Daar aangekomen was er eigenlijk niemand om me te ontvangen, alleen een vrijwilligster die Engelse les gaf. Wel waren er een heel stel mannen,

voornamelijk Sudanese die eigenlijk meteen Franse les wilden hebben. Nou was dat zelfs voor mij een beetje te snel, maar er schoven wel meteen 2 mannen aan voor individuele les. Die heb ik dan maar gegeven. Na een tijdje kwam een Engelse vrijwilliger die de coördinatie op school doet en hebben we overlegd over de tijden dat ik les ga geven. De lessen beginnen pas om 11 uur, voor die tijd is er geen leerling te bekennen. Lesmateriaal is er niet, stoelen ook niet dus de leerlingen zitten op tafeltjes. Sommigen hebben een schrift en een pen bij zich, anderen helemaal niets.

Die eerste dag heb ik maar wat uit mijn mouw geschud, er kwamen hoe langer hoe meer leerlingen binnen maar er gingen ook weer leerlingen naar buiten. Ze wisselden elkaar een beetje af. Om 13.00 was er warm eten, de aubergines die ik de vorige dag had gesneden als curry met rijst. Zeldzaam lekker, terwijl ik geen aubergine lust notabene. Ik zat naast de Engelse vrijwilligster te eten toen we opeens allebei van een vluchteling een nectarine in de hand gedrukt kregen. We waren allebei ontroerd dat iemand die zelf helemaal niets heeft ons een nectarine geeft.

De mensen zijn zo ontzettend dankbaar dat het bijna genant is. Ik heb nog nooit zulke gemotiveerde leerlingen gehad, maar ik heb ook nog nooit zo met lege handen gestaan.

Nu ga ik eerst mijn lesmateriaal schrijven, een goede oplossing zoeken voor het gratis printen en kopiëren en ik wil ook vooral pennen hebben en whiteboardmarkers. Dus als iemand zich geroepen voelt? Vooral de whiteboardmarkers zijn een probleem. We hebben er een maar als ik die heb gebruikt zijn mijn handen groener dan het bord, geen idee wat dat voor ding is.

Volgende keer een verder verslag van mijn zoektocht naar lesmaterialen en de zoektocht van bestaand lesmateriaal dat ik kan gebruiken. En natuurlijk ook wat meer informatie over het reilen en zeilen in de Jungle.

Militaire industrie profiteert van vluchtelingentragedie

Stop de Wapenhandel, Persbericht, 6 september 2016

Bedrijven uit de militaire en security industrie profiteren fors van toenemende militarisering van grensbewaking, zo blijkt uit het onderzoeksrapport Oorlog aan de Grenzen van Stop Wapenhandel en het Transnational Institute. Ook Nederlandse bedrijven, met name onderzoeksinstituut TNO, profiteren mee. De Nederlandse regering heeft een belangrijke rol gespeeld in de totstandkoming van het beleid om steeds meer militaire middelen tegen vluchtelingen in te zetten. Een beleid dat leidt tot gevaarlijker vluchtroutes en meer slachtoffers.

Met name in de eerste zes maanden van dit jaar, toen Nederland voorzitter van de EU was, speelde de Nederlandse regering een voortrekkersrol in het opvoeren en militariseren van de Europese grensbewaking. De regering zette stevig in op de transformatie van Europees grensbewakingsagentschap Frontex naar een Europese Grens- en Kustwacht, met meer bevoegdheden om zelf (militair) materieel aan te schaffen of lidstaten daartoe te verplichten. Ook komt de basis van de omstreden migratiedeal met Turkije uit Nederlandse koker. De Nederlandse Eurocommissaris Timmermans is op Europees niveau één van de hoofdverantwoordelijken voor het grensbeveiligingsbeleid. Diverse Nederlandse bedrijven leveren materieel of diensten voor grensbewaking. EASP (Schiphol) en Vigilance (Eindhoven) voeren in opdracht van Frontex surveillancevluchten uit boven de Middellandse Zee. Damen leverde schepen voor grensbewaking aan Albanië, Bulgarije, het Verenigd Koninkrijk en Roemenië. Laatstgenoemde levering werd gefinancierd door de EU. Onderzoeksintituut TNO behoort tot de tien grootste ontvangers van EU-subsidies voor onderzoek (R&T) op het gebied van grensbewaking en grenscontrole. De totale EU-financiering voor grensbeveiligingsmaatregelen van lidstaten door middel van de belangrijkste subsidieprogramma's loopt op tot 4,5 miljard euro tussen 2004 en 2020. Grensbewakingsagentschap

Frontex zag haar budget met 3688% toenemen tussen 2005 (6,3 miljoen euro) en 2016 (238,7 miljoen euro). De militaire en security industrie is er ook in geslaagd een groot deel van de 316 miljoen euro EU-subsidie voor security-onderzoek binnen te slepen. In Nederland ontvingen 29 bedrijven en instellingen het afgelopen decennium EU-geld voor ontwikkeling van grensbeveiliging.

Nederland levert personeel, schepen en vliegtuigen voor diverse Frontex-missies en nam recent ook in NAVO-verband deel aan een grensbewakingsmissie op de

Middellandse Zee. Daarnaast verzorgt de Koninklijke Marechaussee trainingen voor Frontex in een speciaal trainingscentrum bij Schiphol en kunnen medewerkers van Europese grensbewakingsautoriteiten een master 'Strategic Border Management' volgen aan de Nederlandse Defensie Academie.

Volgens een verklaring die Frontex eerder heeft gegeven zal het nieuwe personeel van Frontex samen met tolken, en experts die valse papieren kunnen opsporen, zullen helpen bij het identificeren van 'migranten' (bedoeld worden de vluchtelingen, red.) en hun vingerafdrucken zullen afnemen.

“Het is cynisch dat dezelfde militaire industrie die verdient aan oorlog en mensenrechtenschendingen ook profiteert van het tegenhouden van mensen die juist om die redenen vluchten”, aldus

Mark Akkerman, auteur van het onderzoeksrapport Oorlog aan de Grenzen. Vanuit Nederland gingen de afgelopen tien jaar voor ruim 1,7 miljard euro wapens naar het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Er werd onder meer geleverd aan landen die betrokken zijn bij de oorlog in Jemen en aan landen die wapens leverden aan strijdende partijen in Syrië.

In 2012 waren er in de VS:

Het aantal doden door vuurwapens was in 2013 in totaal

Grootouders voor het Klimaat.

door Lucas de Groot

In april heb ik samen met klimaat club Urgenda "Grootouders voor het klimaat" opgericht. Om het ten doop te houden voor de media zijn we met 40 oma's en opa's naar Groningen gefietst. Het doel was om de Groningers een hart on-

Start op het Binnenhof in Den Haag 1

der de riem te steken en aan te sluiten bij hun bodembeweging. En om alternatieven voor gas aan te dragen. Onderweg werden we vaak ontvangen door wethouders die duurzame projecten lieten zien en ons een lunch of koffie aanboden. Op het Binnenhof werden we uitgezwaaid door Maurits Groen, die eerste staat in de duurzame 100 van dagblad Trouw. Hij bood binnen tevens de Alternatieve troonrede aan. Mijn fiets werd het vlaggenschip van de groep. De lange bakfiets met zijn leuke wind- en water-molentjes op zonne-energie trokken veel bekijks. De oh's en ah's waren niet van de lucht. Het was zo fijn om met een positieve boodschap rond te trekken, beter dan met iets waar ik tegen ben. Dat geeft mijzelf ook steeds energie. En die energie had ik zeker nodig nadat ik met de ziekte van Lyme terug kwam van mijn klimaat-wandelpelgrimage in Duitsland. Ik heb verschrikkelijke pijnen gehad maar heb mezelf in drie maanden genezen d.m.v. kruiden en een elektromagnetisch apparaat. Een bewijs dat je dit heel goed zonder antibiotica op kan lossen.... Ik was net op tijd genezen om mee te kunnen naar Groningen. Bij het terugfietsten in 8 dagen had ik eigenlijk nog meer effect met mijn fiets. Heel veel gesprekken gehad, want het spreekt grootouders enorm aan, om de aarde schoner achter te laten voor hun kleinkinderen. Iedereen voelde dat als een duidelijk eigen verantwoordelijkheid. En dat is mooi. Hoort zegt het voort: <http://grootoudersvoorhetklimaat.nl>. Daar zijn we ook te zien op de films die er van elke dag gemaakt zijn.

De zachte krachten

door Henriëtte Roland Holst-van der Schalk (1869-1952) Uit: *Verzonken grenzen* (1918)
Uitgever: W.L. & J. Brusse, Rotterdam

De zachte krachten zullen
zeker winnen
in 't eind - dit hoor ik als
een innig fluistren
in mij: zo 't zweeg zou alle
licht verduistren
alle warmte zou verstarren
van binnen.

De machten die de liefde
nog omkluistren
zal zij, allengs voortschrijdend, overwinnen,
dan kan de grote zaligheid beginnen
die w'als onze harten aandachtig luistren

Henriette Roland Holst

in alle tederheden ruisen horen
als in kleine schelpen de grote zee.
Liefde is de zin van 't leven der planeten,
en mense' en diere'. Er is niets wat kan storen
't stijgen tot haar. Dit is het zekre weten:
naar volmaakte Liefde stijgt alles mee.

De zilveren kroes

bron: The Friendly Story Caravan; vertaling: Jan Ramaker, illustraties Irene Peters

Daniel Gordon floot een wijsje, terwijl hij zijn paard Jerry achteruit tussen de disselbomen van het rijtuigje manoeuvreerde en het tuig vastmaakte. Het was zondagmorgen en als hij zich niet zou haasten, zouden ze te laat zijn voor de meeting. Zijn zoons waren al een halfuur eerder vertrokken voor de rit van 15 kilometer, maar Jerry zou hen al gauw inhalen, want Dobbin ging niet zo snel met twee jongens op zijn rug. Kleine Hetty bleef vandaag thuis. Ze vond het niet erg om alleen te worden gelaten. De lange rit zou haar trouwens te veel vermoeien. Ten slotte mocht je niet teveel verwachten van een meisje van negen. Daniels gedachtegang werd onderbroken, doordat John Perkins om de hoek van de schuur verscheen. Daniel keek hem vol verbazing aan. Weliswaar was John zijn naaste buurman, maar hij woonde negen kilometer verderop. John had dus al op weg moeten zijn naar de meeting, in plaats van bij zijn buurman langs te gaan. Daniels vrolijke begroeting werd onderbroken door Johns ernstige gelaatsuitdrukking. “Ik denk dat het vandaag niet verstandig is om naar de meeting te gaan, Daniel.” “Wat is er aan de hand, John? De jongens zijn al vertrokken en mijn vrouw en ik staan op punt te gaan. Alleen Hetty blijft thuis.” “Je moet Hetty vooral niet alleen thuis laten! “Luister, Daniel, Tom Smith en twee van zijn mannen zijn gezien in het bos bij Gebogen Vork. Zij weten dat je die oude zilveren kroes hebt en ook van jouw zilveren borden. Tom heeft toen hij dronken was gezegd dat hij ze zou bemachtigen voor de zomer voorbij is en jij weet ook wat dat betekent.” Ja, dat wist Daniel maar al te goed. Tom Smith en zijn bende was een groep boeven die het gemunt hadden op de ene na de andere eenzame

boerderij. Ze overvielen hen en roofden alle kostbaarheden. Daarna maakten zij zich spoorloos uit de voeten, voordat de rechterlijke macht in actie kon komen. In het dunbevolkte platteland in Maine was er geen politie, dus konden boeven gewoon hun gang gaan. Iedereen in Maine wist dat Daniel een paar jaar geleden een oude Gordon kroes en zilveren borden uit Engeland had meegenomen. Tom Smith had gezworen dat hij ze zou stelen en hij hield altijd zijn woord als het daarom ging.

Daniel dacht diep na. Hij was simpel, doch diepgelovig. Hij was er met zijn hele ziel van overtuigd dat God zou zorgen voor iedereen die zijn wil doet, en zijn vertrouwen op hem stelt. Hij had zijn hele leven naar zijn geloof geleefd. Dit was een zware test! De dieven zouden misschien niet komen. Buurman Perkins zou zich kunnen vergissen, maar het risico om kleine Hetty alleen thuis te laten was ook groot. Toch zou hij het doen. Het was zijn plicht om naar de meeting te gaan. En als hij haar mee zou nemen zou hij haar angst leren, nee, hij zou haar in Gods handen laten en vertrouwen hebben.

“Hetty”, zei Daniel en kuste haar plechtiger dan normaal, terwijl hij naast zijn vrouw in het rijtuigje klom, “mochten er vreemdelingen op bezoek komen, dan moet je goed voor hen zorgen, tenslotte leven wij in overvloed en dus kunnen we met de armen en behoeftige delen. Tenslotte, wat betekent goud en zilver vergeleken bij Gods woorden van liefde.”

Na de keuken opgeruimd te hebben, ging Hetty met een boek voor het raam zitten. Het was erg stil en ze voelde zich een beetje eenzaam. Er was pas een uur verstreken en de familie zou voorlopig niet thuishkomen. Toen ze nog eens uit het raam keek, zag ze een drietal mannen aankomen rennen over de weg naar het huis. Vader zou hen zeker verwacht hebben, dacht ze. Daarom had hij gezegd dat ze deze vreemden goed moest behandelen. Ze ging snel naar de deur en riep: “willen jullie niet binnenkomen? Vader is weliswaar niet thuis, maar hij heeft me gevraagd om voor jullie te zorgen.”

“Ben je helemaal alleen thuis?” vroeg de jongste man, die Tom Smith heette.

“Ja, ik ben helemaal alleen, maar ook als moeder thuis was geweest, had ze niet beter voor jullie kunnen zorgen.”

De mannen keken elkaar stil aan en gingen de keurig opgeruimde keuken in. De zilveren kroes stond op een ereplaats op het grote dressoir. Daar stonden ook de zilveren borden te blinken. De mannen aarzelden een ogenblik en toen liep de oudste man naar het dressoir.

“Gaan jullie aan tafel zitten, dan ga ik gauw wat voor jullie te eten maken,” zei Hetty, die bang was dat haar gasten zich niet thuis zouden voelen en snel weer weg zouden gaan.

Smith voelde zijn knieën slap worden. “Ja, m’n beste kind”, zei hij, “dank je wel. Wij zijn allemaal erg hongerig.” Zijn stem klonk beverig en zijn metgezellen keken hem verbaasd aan. Hetty liep een aantal minuten heen en weer door de keuken, terwijl de mannen stil toekeken. Ze trok de bank, die tegen de muur stond, naar het midden van de keuken. Smith sprong naar voren om haar te helpen. Terwijl hij dit deed, vroeg ze of hij de kroes en drie mooiste borden wilde aangeven. Ze vulde de kroes tot de rand met lekkere koude cider. Ze haalde boter uit de ijskast en pakte een enorm knapperig brood uit de provisiekast. Toen aarzelde ze even en zei: “Wat eten jullie het liefste? Ik heb lekker koud varkensvlees of zal ik een kippetje van moeder braden?”

“We kunnen niet wachten, dus geef ons maar wat je hebt,” mompelde een oudere man, met zijn ogen gericht op al dat kostelijke eten.

De maaltijd was snel klaar en met een vrolijke buiging nodigde Hetty haar gasten aan tafel. Wel was ze verbaasd om de vreemde tafelmanieren van haar gasten. Ze graaiden met hun handen naar het vlees en schrokken

het hongerig naar binnen alsof ze al dagenlang niets gegeten hadden, wat inderdaad het geval was. De een na de ander dronk grote slokken cider uit de kroes totdat hij leeg was.

Hetty haastte zich om hem weer te vullen. Geen van hen sprak een woord en ze vermeden het om Hetty aan te kijken. Tenslotte, toen de tafel vrijwel leeg was en de mannen te kennen hadden gegeven voldaan te zijn, stond Smith op en zei: “Kom, we gaan.”

Hetty was verbaasd door zo weinig beleefdheid en ze was nog verbaasder toen een van de oudere mannen zei: “Wat? Gaan we met lege handen, terwijl er hier nog zoveel zilver is?” en hij pakte de zilveren kroes. Voor het eerst voelde Hetty een rilling van angst over haar rug.

“O, alstublieft, dat is van vader.”

Smith greep de oudere man ruw bij zijn arm en schreeuwde: “zet dat onmiddellijk neer.” Iedereen die iets uit dit huis meeneemt schiet ik direct neer.”

Hetty keek verschrikt van de een naar de ander en rende naar Smith en drukte zich tegen hem aan.

Achter elkaar aan liepen ze mopperend naar buiten. Smith keek in het gezichtje van Hetty en opeens kwam er een zachte blik in zijn ogen. Hij ging de anderen achterna en Hetty keek de mannen verbaasd na totdat ze uit het gezicht verdwenen waren.

Toen Daniel en zijn vrouw die middag een uur eerder thuis kwamen dan normaal, hun paard helemaal bezweet, zei Hetty tegen haar vader:

“Die vreemdelingen zijn geweest, vader, ik heb goed voor ze gezorgd, maar wat vreemd is: ze zijn vergeten om me te bedanken!”

door Jan Ramaker

Sinds ruim een maand zijn Els en ik de trotse eigenaar van een windmolen. Hij heet **Boerenwaluw** en hij staat in het Friese dorpje Burum vlak bij Grijpskerk. Aangezien de verwachte productie 663 MWh per jaar is, hebben we deze productie in 3000 deeltjes opgedeeld. Daartoe is er een coöperatie gesticht. In de Windcentrale werken duizenden deelnemers mee aan de opwekking van stroom. Inmiddels zijn er al 12 windmolens die volgens deze methode windenergie opwekken.

Het energiebedrijf Greenchoice zorgt dat de productie in mindering wordt gebracht op de energierekening van de deelnemers. Ieder winddeel levert gemiddeld een besparing van 500 kWh. (Een gemiddeld huishouden verbruikt jaarlijks 3.500 kWh.) Omdat al snel alle winddelen in gebruik genomen zijn, is het verstandig om je op de voorranglijst in te schrijven: (<https://inschrijven.windcentrale.nl/#/subscribe/personal>) Zodra er een nieuwe windmolen in productie wordt genomen krijg je dan bericht en kan je vrijblijvend besluiten om een aantal winddelen aan te schaffen.

Een van de leuke aspecten van dit systeem is, dat je op ieder moment de productie van jouw windmolen kan bekijken met een app op je computer. (<https://www.windcentrale.nl/app/>). Kortom, via deze methode kan je vrijwel zonder investering meewerken aan de productie van schone, duurzame energie. Op de website: <https://www.windcentrale.nl> is verdere informatie verkrijgbaar. Uiteraard ben ik van harte bereid om vragen te beantwoorden.

Windmolen 'De Vier Winden' in Burum, Friesland

EcoQuaker: De Zaadbollen van de AV

door Marlies Tjallingii

Wat kwam ervan terecht?

Tijdens onze Algemene Vergadering begin juni hebben we zaadbollen gemaakt. Die namen we in grote hoeveelheden mee naar huis naar onze straat en voor onze tuin. Ook had ik op mijn verjaardag dezelfde zaden gekregen. In totaal had ik 2,5 kilo zaad. Die heb ik voor de vakantie gezaaid met Sven en Nina (twee van onze kleinkinderen) en kinderen van onze burens op nummer 25. Na terugkeer van onze vakantie (begin augustus) dacht ik: “Er is niets opgekomen van al die zaden. Wat een verspilling, wat jammer”. Ik had gehoopt op een prachtige opkomst van allerlei verrassende

Boekweitplant in een plantenbak uit een zaadbol

planten. De vorige week reed ik op de fiets door de straat en zag prachtige kaasjeskruid-planten, precies tegenover nummer 25. Ik sprak de burens aan en zei: “Wat hebben jullie mooie bloemen in de berm“. Ik kreeg als antwoord: “Dank je wel voor de bloemen”. Ik wou zeggen er is niets van opgekomen, maar hield me in: “Mede dankzij jullie kindjes, die hebben meegeholpen met zaaien”. Wat maakt het uit hoe de planten daar zijn gekomen. Het gaf een heerlijk gevoel. Later zag ik nog een Juffertje in het Groen die we ook uit een zaadbol in onze voortuin hadden. Tja toen moest ik wel aannemen dat ook de planten van het Groot Kaasjeskruid uit het zaden-mengsel is voortgekomen! En vandaag zag ik op nog een andere plek ook het Groot Kaasjeskruid. Wie weet wat er nog meer komt. Vanuit de zaadbollen kregen we boekweit planten, met echte zaadjes, die we ook kunnen eten. Verder hebben we Oost Indische kers van de zakjes zaad die Wils op de verkooftafel had. Met andere woorden: Wat een mooie transformatie van onze tuin en berm, met gelukkige burens en buurkindjes en een goed gevoel voor mij, als ik door onze straat fiets!

Juffertje in 't Groen

Handen en Voeten en Breipennen

Hulp voor de Jungle van Calais

door Wils t' Hart

Het is goed te merken dat veel Vrienden onze Vriend Renke bijstaan bij het geven van hulp aan de gestrande vluchtelingen bij Calais. Voor velen is het niet mogelijk om daar heen te gaan, maar helpen kan wel. Een kleine groep is in overleg met Renke begonnen om dassen te breien voor als straks de winter komt. Iedereen kan meedoen.

De dassen zijn plm 25-30cm breed en 1m tot 1.20 lang. Voor de kinderen moet je de maten aanpassen. Geen grote mazen erin, echt warm, alle soorten wol of breigaren.

Gewoon alle pennen recht of als je dat fijner vindt '1 recht en 1 averecht', gezellig bij de TV.

Gebruik dik garen of bij dunner (restjes-)garen 2 draden. Geen lichte kleuren. Wil je hier nog meer over weten bel dan Wils 't Hart 0598-616809 of mail hartenhuis@planet.nl. We kijken of we de dassen mee kunnen geven met Marianne of aan Renke als hij in het land is. Probeer het samen te doen met je Maandvergadering!

Er zijn al leuke reacties en er liggen mooie (oecumenische!) dassen klaar.

Waar zijn Quakerbijeenkomsten? Wijdingssamenkomsten in Nederland en België

Amsterdam	iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam Info: 085-8780821, hweening@xs4all.nl
Antwerpen	geen vaste tijdstippen	Info Jan Peeters tel.: 0032.15.24 75 10 <i>email</i> : boekrijk@hotmail.com
Breda/ Ulvenhout	Gemiddeld 3 x per jaar	Info: Corien van Garderen: 076-8502421 of Hennie Jansen 0492-537991.
Brussel	iedere zondag 11.00	Quakerhouse, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Bennekom	2e en 4e zondag van de maand: 10.30	"Commanderij", Commandeursweg 44, Bennekom. Op de 2e zondag is er eerst van 10.30 – 11.00 een worship-sharing, daarna wijdingssamenkomst tot 12.00.
Deventer	Wijdingssamenkomst 3 ^e zondag 10.30 Gespreksavond: 1 x maand: 18.30 op wisselend di/do	Wijdingssamenkomst in het Meester Geertshuis, Assenstraat 20, 7411JT Deventer. Gespreksavonden, data en inlichtingen bij Frieda Oudakker 0570- 670287 email: friedaoudakker@live.nl
Groningen	2e en 4e zondag van de maand in Groningen: 10.30 1e zondag van de maand te Hellum 10.30	2 ^e en 4 ^e zondag: De Poort, Moesstraat 20, 9717 JW Groningen, tel.: 050-5712624 1 ^e zondag: te Hellum, Hoofdweg 41: Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan de schrijver: Peter Spreij; nonmv@pspreij.nl
Den Haag	iedere zondag: 10.30	Stadhouderslaan 8, Den Haag. Kinderen zijn altijd welkom. Bij kennisgeving vooraf is er voor hen een aangepast programma. Info: Tel. 070-3600621
Wijhe, bij Zwolle	Op eerste zondag van de maand 10.30	Wim en Deborah Balijon: 0570-597170 Slotpark 77, 8131 DW Wijhe. Graag aankomen als je komt.
	Wijdingssamenkomsten op Afstand	1. Meeting at a Distance. Inlichtingen: caroline.wilson@esade.edu 2. Online meeting for worship: op tijdstippen rekening houdend met verschillende tijdzones. Bekendmaking op: Quakerworship.org 3. Quaker Faith and Fellowship: www.Quakerfaithandfellowship.org

Vrienden in het hele land

Maandvergaderingen

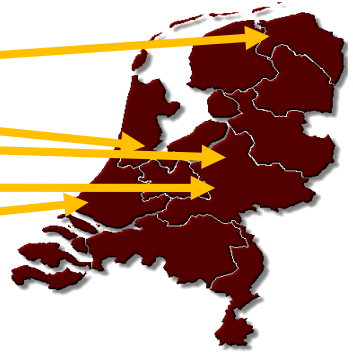
NON

A'dam

Deventer

MiZuNed

Haagse

Quaker Secretariaat:

Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers). Tel.: [06 13700682](tel:0613700682). e-mail: secretariaat@deQuakers.nl.

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 tnv Religieus Genootschap der Vrienden - Quakers- te Zwolle.

Quaker Bibliotheek: Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, bibliothecaris - vacature,

Quaker Literatuur: Willem Furnée ; Badhuisweg 149, 2597JN 's-Gravenhage telefoon: 070-3220544, e-mail: literatuur@Quakers.nu Bankrek.: NL70 INGB 0000 313040 t.n.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering: Schrijver: Hans Weening, Lijnbaansgracht 208b, 1016 XA Amsterdam, 085-8780821 hweening@xs4all.nl
Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 tnv A'damse MV Quakers te Anna Paulowna.

Haagse Maandvergadering: Schrijver: Willem Furnée
haagsevrienden@Quakers.nu Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. Tel. 070-3600621. Bankrek.k: NL48 INGB 0001 8562 21 tnv Haagse Vrienden, Quakers Den Haag.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Els Ramaker, 0344 606818. mob:0636361350. email: Els@ramaker.me Bankrek: NL67 TRIO 0197 6518 52 ten name van Rel.Gen.der Vrienden-Quakers- te Deventer.

Deventergroep: Inlichtingen: Frieda Oudakker 0570-670287 email: friedaoudakker@live.nl

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Peter Spreij ; Watersingel 17, 9351 XN Leek, Tel.: 0594-769063; nonmv@pspreij.nl
Bankrek.: NL12 INGB 0001 5908 95 tnv N.O.N. MV Rel.Gen. d. Vr. te Groningen.

Quaker Hulpfonds: schrijver vacature. Penningm: Johannes Borger, johannes.borger@hotmail.com Bankrek. NL19 INGB 0000 220644 t.n.v. Religieus Genootschap der Vrienden, Quakers, te den Haag.

Vrienden voor Brussel (VVQREA): Schrijver: Peter van Leeuwen, Tel.: 0182-611786; vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL28 INGB 0002 5386 85 t.n.v. VVQREA te Helmond.